

Счетоводен стандарт (СС) 24 - Оповестяване на свързани лица

Приложение към ПМС № 46 от 21.03.2005 г. - ДВ, бр. 30 от 7.04.2005 г.,

в сила от 1.01.2005 г., изм. и доп., бр. 86 от 26.10.2007 г., в сила от

1.01.2008 г., бр. 3 от 12.01.2016 г., в сила от 1.01.2016 г.

Цел

СС 24 определя реда за оповестяване на свързаните лица и на сделките между отчитащото се предприятие и тези лица.

Обхват

1.1. Този стандарт се прилага за следните взаимоотношения между свързаните лица, когато:

а) предприятието:

- контролира пряко друго предприятие;
- контролира чрез едно или повече предприятия друго предприятие;
- е контролирано пряко от друго предприятие;
- е контролирано чрез едно или повече предприятия от друго предприятие;

б) предприятието:

- упражнява пряко значително влияние върху друго предприятие;
- упражнява чрез едно или повече предприятия значително влияние върху друго предприятие;
- е под прякото значително влияние на друго предприятие;
- е под значително влияние чрез едно или повече предприятия;

в) предприятието, в което някои лица от управленския персонал упражняват контрол или значително влияние върху сделките с друго предприятие поради прякото или косвеното притежание на акции или дялове в друго предприятие.

1.2. При разглеждането на взаимоотношенията между свързани лица се дава предимство на същността на взаимоотношението, а не на неговата юридическа форма.

1.3. Не се считат за взаимоотношения между свързани лица взаимоотношенията между предприятието и:

- а) кредитори;
- б) предприятие, което оказва комунални услуги;
- в) държавните органи при осъществяване на правомощията им;
- г) клиент, доставчик, посредник, представител, когато характерът на дейността налага цялата или значителна част от нея да се осъществява с тези лица;
- д) банки и други финансови институти, когато те са само кредитори.

Определения

2. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 86 от 2007 г., изм., бр. 3 от 2016 г., в сила от 1.01.2016 г.)В този стандарт се използват определения със следното значение:

"Свързано лице" е лице по смисъла на Международните счетоводни стандарти, приети в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 19 юли 2002 г. за прилагането на международните счетоводни стандарти (ОВ, L 243, 11/09/2002).

Сделки между свързани лица - прехвърляне на активи и/или на пасиви между свързани лица, без да е задължително прилагането на характерната за сделката справедлива цена.

Косвено притежание - възможност за участие в управлението на предприятие, упражнявано чрез дъщерни предприятия и/или чрез съпрузите, роднините по права линия - без ограничения, и по сребрена линия - до четвърта степен включително, и/или чрез други лица по силата на договора.

"Контрол" за целите на този стандарт е този по смисъла на СС 27 - Консолидирани финансови отчети и отчитане на инвестициите в дъщерни предприятия.

"Значително влияние" за целите на този стандарт е това по смисъла на СС 28 - Отчитане на инвестициите в асоциирани предприятия.

Определяне на ефекта от взаимоотношенията между свързани лица

3.1. Влиянието на взаимоотношенията между свързаните лица върху резултатите от сделките може да се установи, като се сравнят стойностите на сделките, осъществявани с независими страни, и стойностите на сделките, осъществявани със свързаните лица.

При определяне на цената на сделките между свързани лица се прилагат най-често следните методи:

а) метод на съпоставимата неконтролирана цена; при този метод цената при сделки между свързани лица се определя в съпоставка с цената на сходни стоки, продадени на сходен икономически пазар на купувач, който не е свързан с купувача; методът се прилага и при определяне на разходите за предоставяне на финансиране;

б) метод на препродажната цена; прилага се при прехвърляне на стоки между свързани лица преди продажбата им на трета независима страна; за да се определи цената, по която стоките се прехвърлят на препродавача, препродажната цена се намалява с известен процент, който се определя от сумата, с която препродавачът би покрил разходите си и би достигнал конкретна печалба; този метод се прилага при определянето на продажната цена при прехвърлянето на права, услуги и други ресурси;

в) метод "разходи плюс"; при този метод към реалните разходи на доставчика се добавя подходяща надценка, която може да осигури на доставчика подходяща норма на печалба, съпоставима с оборота от подобни продажби.

3.2. Когато се определят разликите между цените, прилагани към свързаните лица, и цените към несвързаните лица, следва да се имат предвид обстоятелството, дали може да се намери купувач/продавач, който да е несвързано лице.

Оповестяване

4.1. Взаимоотношения между свързани лица, при които е налице контрол, се оповестяват задължително независимо от наличието или липсата на сделки между свързаните лица.

4.2. При наличието на сделки между свързаните лица в годишните им финансови отчети се оповестяват:

а) видът на сделката:

- прехвърляне или учредяване на вещни права;
- покупко-продажба на продукция или стоки;
- оказване или получаване на услуги;
- договор за посредничество;
- лизингов договор;
- лицензионен договор;
- финансиране (дарение);
- заем;
- гаранция;

- управленски договор;

б) елементите на сделката:

- обемът на сделката - като стойност или в процент от нетния обем на продажбите;

- сумите или процентите на неуредените разчети по сделката;

- ценовата политика - отклонения от характерната справедлива стойност за дадената сделка.

4.3. В консолидираните финансови отчети се оповестяват сделките със свързаните лица извън икономическата група.

4.4. На оповестяване подлежат и сделките между предприятието и:

- членовете на органите на управление;

- административния персонал.